II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 10. november 1999

om den af Italien påtænkte støtteordning til fordel for små og mellemstore virksomheder i mål 1-regionerne

(meddelt under nummer K(1999) 3867)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(2000/235/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første led,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel [1], under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. **Sagsforløb**

(1) Ved brev af 10. april 1997 underrettede Italiens faste repræsentation i medfør af traktatens artikel 88, stk. 3, Kommissionen om et udkast til ændring af CIPE's beslutning (Italiens tværministerielle komité for økonomisk planlægning) om gennemførelsesbestemmelserne for Garantifonden til fordel for SMV i mål 1-regionerne, som omhandlet i artikel 2 i lov nr. 341 af 8. august 1995.

(2) Gennemgangen af de pågældende foranstaltninger er foregået i følgende etaper:

Med hensyn til sag N 249/A/97 har Kommissionen i medfør af traktatens artikel 87 og 88 gennemgået og godkendt (Kommissionens brev SG(97)D/7216 af 25. august 1997) ændringerne i de foranstaltninger, der er genstand for CIPE's beslutning af 10. maj 1995, for så vidt angår andre sektorer end landbrug, fiskeri og akvakultur.

Kommissionen har i forbindelse med sag N 249/B/97 gennemgået anvendelsen — for så vidt angår landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektorerne — af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 2 i lovdekret nr. 244 af 23. juni 1995, ophøjet til lov ved lov af 8. august 1995 nr. 341 (i det følgende lov 341/95), som opstiller de generelle principper for fonden, og i CIPE's beslutning af 10. maj 1995 om gennemførelsesbestemmelserne for lov nr. 341/95, ændret ved de bestemmelser, som de italienske myndigheder har meddelt ved brev af 10. april 1997.

(3) Kommissionen har anmodet om yderligere oplysninger ved telex nr. 52140 af 5. maj 1997, nr. 31756 af 5. august 1997 og nr. 14/3786 af 19. september 1997. Ved telex nr. 2326 af 12. januar 1998 anmodede Kommissionen de italienske myndigheder om at svare på ovennævnte telex af 19. september 1997.

Kommissionen har modtaget supplerende oplysninger ved brev fra Italiens faste repræsentation af 2. juni 1997, registreret den 5. juni 1997, ved fax af 21. juli 1997, registreret den 22. juli 1997, ved brev af 27. november 1997, registreret den 3. december, og ved brev af 18. februar 1998, registreret den 4. marts 1998.

(4) Ved brev af 20. maj 1998 (SG(98)D/4034) underrettede Kommissionen de italienske myndigheder om sin beslutning om at indlede proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, med hensyn til anvendelsen af de nævnte foranstaltninger i landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren.

(5) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [2]. Kommissionen har opfordret de berørte parter til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende støtteordningen.

[1] EFT C 245 af 5.8.1998, s. 3.

[2] Jf. fodnote 1.

(6) De italienske myndigheder har forelagt Kommissionen deres bemærkninger ved brev af 24. juni 1998, 26. november 1998, 9. marts 1999 og 11. maj 1999. Der er ikke indkommet bemærkninger fra tredjeparter. Kommissionen har dog modtaget et brev fra en potentiel modtager af støtteordningen, som klagede over, at det tog så lang tid at godkende støtteordningen.

(7) Nærværende beslutning vedrører udelukkende muligheden for at anvende de pågældende foranstaltninger på de i traktatens bilag I nævnte sektorer (dvs. landbrug, såvel råvareproduktion som forædling og markedsføring af produkter samt fiskeri- og akvakultursektorerne).

II. **Beskrivelse**

(8) Ved artikel 2 i lov 341/1995 og de i CIPE's beslutning af 10. maj 1995 og efterfølgende ændringer fastsatte gennemførelsesbestemmelser er der indført en garantiordning til fordel for små og mellemstore virksomheder i mål 1-regionerne på det italienske område. Ordningen gælder indtil den 31. december 1999. Ordningen omfatter garantier og rentetilskud for lån til gældskonsolidering, garantier for lånekapital og for bankers og andres offentlige og private institutioners erhvervelser af kapitalandele i små og mellemstore virksomheder. Der er mulighed for kumulering af støtteforanstaltninger i form af gældskonsolidering og kapitalinvesteringer. Budgettet hertil er på 3 500 mia. ITL (ca. 1 750 mio. EUR). Formålet med foranstaltningen er at muliggøre engangskonsolidering af kortfristede gældsforpligtelser ved at sænke kreditomkostningerne på lånemarkedet samt at give SMV lettere adgang til nye finansieringsformer ved at fremme deres kapitaliseringsgrad.

(9) Garanti for gældskonsolidering gives kun, hvis konsolideringen varer seks år, herunder en afdragsfri periode på et år. Fonden giver de involverede banker en garanti, der dækker 60 % af den konsoliderede kapital. Gebyret er på 2 % af denne. Garantibeløbet udbetales ikke, hvis virksomheden går konkurs inden for de første 18 måneder efter at garantien er stillet. I tilfælde af konkurs dækker fondens garanti 60 % af bankens kredit på det tidspunkt, hvor virksomheden erklæres insolvent. Garantibeløbet udbetales ved indledningen af gældsinddrivelsesprocedurerne. Bankerne er ligeledes forpligtet til i fondens interesse at følge de nødvendige procedurer for at inddrive gælden. Fonden kan endvidere yde virksomhederne et rentenedslag på 4,5 procentpoint af årsrentesatsen. Bidraget må ikke overskride 40 % af referencesatsen på tidspunktet for indgåelsen af konsolideringsaftalen.

(10) Det beløb, der skal konsolideres, skal være det mindste af følgende:

a) virksomhedens kortfristede lån pr. 30. september 1994

b) virksomhedens kortfristede lån ifølge den seneste opgørelse

c) virksomhedens omsætning ifølge den seneste opgørelse, ganget med 10.

En betingelse for støttebevilling er, at forholdet mellem de permanente finansieringsmidler og de materielle og immaterielle anlægsaktiver efter konsolidering ikke er på under 0,75 %. Den konsoliderede kapital må imidlertid ikke overstige det tidobbelte af virksomhedens omsætning. Hvis en konsolidering for et enkelt firma overstiger 40 mia. ITL (20 mio. EUR), skal ansøgningen anmeldes til Kommissionen i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

(11) For lånekapital med en løbetid på højst ti år kan fonden stille en sikkerhed på op til 60 % af de lånebeløb, som bevilges af banker eller andre institutioner. Der opkræves et gebyr på 1 % af lånebeløbet. Denne lånegaranti realiseres dog ikke i praksis, hvis virksomheden går konkurs i løbet af de første 30 måneder efter, at lånet er bevilget. Rentesatsen for lånet aftales frit mellem banken og virksomheden. Fonden kan tillige stille garanti for offentlig eller privat erhvervelse af kapitalinteresser i små og mellemstore virksomheder, med undtagelse af kapitalindskud fra institutioner, der direkte eller indirekte kontrolleres fuldt ud af staten. Der opkræves for denne lånegaranti et gebyr på 0,75 % af indskuddet. Kapitaldeltagelsen kan højst vare i fem år.

(12) Med hensyn til lån og garantier for gældskonsolidering som omhandlet i betragtning 8 og 9, understreger Kommissionen i sin beslutning om at indlede proceduren, at det på grundlag af oplysningerne fra de italienske myndigheder ikke er muligt at fastslå, om støtten til gældskonsolidering ydes til fordel for økonomisk sunde virksomheder eller om den skal redde kriseramte virksomheder. For det førstnævnte tilfældes vedkommende bemærker Kommissionen, at støtten i så fald ville udgøre en driftsstøtte, som er forbudt i landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren. Er støtten imidlertid rettet mod kriseramte virksomheder, fremhæver Kommissionen, at ydelsen er i strid med Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder fra 1994 og 1997 ([3]). Hvad angår bestemmelserne om støtte til redning, understreger Kommissionen navnlig, at de påtænkte lån og garantier har en løbetid på over seks måneder, og at de ikke ydes til markedsrenten. Hvad angår bestemmelserne om støtte til omstrukturering, fremhæver Kommissionen, at modtagerne ikke er forpligtet til at fremlægge en omstruktureringsplan, og at de pågældende foranstaltninger derfor vil kunne stride mod de nævnte rammebestemmelser.

([3]) Henholdsvis EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12 og EFT C 283 af 19.9.1997, s. 2.

(13) Hvad angår garantier for lånekapital og for offentlige og private kapitalindskud, bemærker Kommissionen, at de pågældende foranstaltninger udgør en støtte, for så vidt som de giver modtagerne adgang til lån til en lavere rentesats end den normale markedssats. Ydes garantien til fordel for kriseramte virksomheder, bør hele det garanterede beløb betragtes som støtte. Hvis den nævnte støtte ydes til levedygtige virksomheder til finansiering af specifikke investeringer, fremhæver Kommissionen, at støtten kun kan anses for at være forenelig med det fælles marked, hvis den opfylder de særlige vilkår, der gælder for den pågældende sektor. Støtte til levedygtige virksomheder, der ikke er knyttet til specifikke investeringer, betragtes som driftsstøtte, som er forbudt i landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren.

(14) I sin beslutning om at indlede proceduren har Kommissionen endvidere henledt opmærksomheden på punkt 20 i CIPE's beslutning af 20. maj 1995, som ændret i henhold til anmeldelsen, hvori følgende sætning optræder:

»[...] I medfør af lov 662/96 kan det offentlige holdingselskab RIBS Spa derfor, alene hvad angår den landbrugsrelaterede industrisektor, medvirke til kapitalforøgelse, idet en årlig rapport om de gennemførte transaktioner og deres forløb forelægges landbrugsministeriet, som underretter CIPE herom.«

(15) Kommissionen fremhæver, at interventionerne fra RIBS Spa, offentlig finansieringsinstitution for den agroindustrielle sektor (i det følgende »RIBS«), ikke var garanteret af fonden, og den har noteret sig de italienske myndigheders erklæring, hvorefter disse interventioner — gennemført i overensstemmelse med artikel 2, stk. 132 i lov 662/96 (finanslov 1997), dvs. på markedsvilkårene — ikke udgjorde en støtte. Kommissionen bemærker imidlertid, at de italienske myndigheder ikke, i strid med Kommissionens meddelelse om offentlige kapitaltilskud [4], havde fremsendt nogen oplysninger om de pågældende interventioner, til trods for at Kommissionen havde anmodet de italienske myndigheder om at give dem disse oplysninger.

III. **Bemærkninger fra Italien**

(16) De italienske myndigheder udtaler sig i deres skriftlige bemærkninger både om de proceduremæssige aspekter og om sagens faktiske omstændigheder.

De proceduremæssige aspekter

(17) Med hensyn til proceduren bemærker de italienske myndigheder, at den generelle ordning for regionalstøtte, herunder støtten fra Garantifonden til fordel for små og mellemstore virksomheder i mål 1-regionerne, var blevet meddelt Europa-Kommissionen i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 3, ved brev fra ministeren for statsfinanser, budget og økonomisk planlægning af 16. december 1994 og af 17. og 26. januar 1995. Ordningen blev godkendt (støtte N 40/95) ved Kommissionens beslutning af 1. marts 1995, meddelt ved brev SG(95)D/3693 af 24. marts 1995.

(18) Ved brev af 31. maj 1995 meddelte de italienske myndigheder Italiens faste repræsentation CIPE's beslutning af 10. maj 1995 om kriterierne og procedurerne for anvendelse af fonden til fordel for SMV (støtte N 662/95). Ved brev SG(95)D/11306 af 7. november 1995 erklærede Kommissionen, at bestemmelserne i den ovennævnte beslutning fra CIPE var omfattet af Garantifondens anvendelsesområde — allerede godkendt ved beslutning af 1. marts 1995 — og at de her fastsatte grænser og krav var opfyldt.

(19) Kommissionen fik ved brev af 28. marts 1997 fra ministeren for statsfinanser, budget og økonomisk planlægning meddelelse om udkastet til CIPE's beslutning om ændring af gennemførelsesbestemmelserne for fonden. I sit brev SG(97)D/7216 af 25. august 1997 fremhævede Kommissionen, at de foreslåede ændringer var omfattet af Garantifondens anvendelsesområde — allerede godkendt ved beslutningen af 1. marts 1995 — og meddelte, at der ville blive vedtaget en særskilt beslutning for anvendelsen af ordningen på landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren.

(20) De italienske myndigheder understreger at udkastet til ordningen var blevet anmeldt i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, og at den var blevet godkendt ved Kommissionens beslutning af 1. marts 1995 (jf. betragtning 17). De gennemførelsesbestemmelser, der er opstillet i CIPE's beslutning af 10. maj 1995, anmeldt ved ovennævnte brev af 31. maj 1995, er i henhold til Kommissionen omfattet af anvendelsesområdet for Garantifonden, allerede godkendt ved brev SG(95)D/11306 af 7. november 1995. Kommissionen har endvidere besluttet, at de foreslåede ændringer, meddelt den ved brev af 28. marts 1997, er omfattet af den allerede godkendte ordning, og at de andre gennemførelsesbestemmelser forbliver uændrede (brev SG(97)D/7216 af 25. august 1997).

(21) De italienske myndigheder konkluderer derfor, at ordningen er blevet anmeldt i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, og at den er godkendt af Kommissionen, og at de efterfølgende gennemførelsesbestemmelser, behørigt meddelt Kommissionen, ikke omfatter nogen form for støtte. De fremfører derfor, at ordningen er en »eksisterende støtte« i den forstand, dette begreb er anvendt i Kommissionens kodificerede procedureregler om statsstøtte. Med hensyn til eksisterende støtte, som omhandlet i EF-traktatens artikel 88, stk. 1, skal Kommissionen, inden den indleder proceduren i

[4] EF-Bull. 1984.

artikel 88, stk. 2, foreslå »sådanne foranstaltninger, som fællesmarkedets funktion eller gradvise udvikling kræver«. De italienske myndigheder fremhæver, at der ikke er fremsat sådanne forslag i dette tilfælde.

Sagens faktiske omstændigheder

(22) Hvad sagens faktiske omstændigheder angår, fremhæver de italienske myndigheder først og fremmest, at deres bemærkninger udelukkende vedrører gældskonsolidering og ikke kapitalindskud eller lånekapital, idet fonden ikke er blevet anvendt til disse formål.

(23) De fremhæver, at støtten er rettet til virksomheder i regioner, der henhører under anvendelsesområdet for artikel 87, stk. 3, litra a), og at denne støtte derfor, på grundlag af Kommissionens meddelelse vedrørende metoden for anvendelse af artikel 92 (nu artikel 87), stk. 3, litra a) og c), på regionalstøtte ([5]), ville kunne falde ind under undtagelsesbestemmelsen for de i artikel 87, stk. 3, litra a), omhandlede regioner.

(24) I formodningen om, at Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([6]) finder anvendelse på den pågældende støtte, anfører de italienske myndigheder, at de nævnte rammebestemmelser ikke udelukker anvendelsen af støtteordninger, der er godkendt til andre formål end redning eller omstrukturering, som f.eks. regionaludvikling eller udvikling af SMV, forudsat at støtte til redning eller omstrukturering, der ydes inden for rammerne af sådanne ordninger, opfylder de af Kommissionen fastsatte betingelser for disse ordninger (punkt 2.5, andet afsnit, i rammebestemmelserne fra 1997).

(25) Med hensyn til anvendelsen af støtteordningen har de italienske myndigheder fremsat følgende bemærkninger: Målet med garantifonden som fastsat i artikel 2 i lov nr. 341/95 er at rationalisere den finansielle situation for SMV i mål 1-områderne ved at lette deres adgang til lån og hjælpe dem med at overvinde de strukturelle problemer, de lider under i disse områder som følge af utilstrækkelig kapital og de meget høje finansieringsomkostninger i første halvdel af 1990'erne. Det drejer sig altså om at overvinde de vigtigste hindringer for en vækst i erhvervslivet i Syditalien ved, som en engangsforanstaltning, at give SMV støtte til at mindske deres supplerende finansieringsomkostninger, uden at der er tale om støtte til redning eller til omstrukturering.

(26) Dette er helt i overensstemmelse med den støtteordning, der blev godkendt ved Kommissionens brev af 24. marts 1995, som indeholder klare og velunderbyggede anvendelsesbestemmelser og -kriterier, begrænset til SMV i områder, som kan falde ind under undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a). Denne ordning har i Molise og Abruzzo (indtil udgangen af 1996) medført reelle fordele og er blevet udnyttet i en sådan udstrækning, at de midler, der er afsat til subsidierede lån, højst sandsynligt vil være brugt inden efteråret 1998, dvs. inden den oprindeligt fastsatte frist, som var udgangen af 1999.

(27) Generelt skal SMV, som kan få adgang til rentesubsidierede lån, være små virksomheder,

— som i det væsentlige er sunde og i stand til at give overskud, men som lider under finansiel uligevægt som følge af de renter, de skal betale for kortfristede lån

— som på en given dato (30. september 1994) har udestående gæld til banker. Der skal være tale om banklån (og ikke om konsolidering af gæld hos leverandører eller factoringfirmaer eller firmaer, der yder finansielle tjenester)

— som er levedygtige, og som ikke er genstand for konkursprocedurer

— som har udsigt til at genvinde finansiel ligevægt gennem passende finansieringstilskud, og som udviser strukturelle egenskaber, der opfylder forud fastsatte kriterier

— som ikke allerede modtager tilsvarende støtte, og som derfor har ret til at modtage en engangsstøtte for et givet tidsrum, hvorfor støtten ikke kan betragtes som en driftsstøtte eller en støtte til redning af insolvente produktionssektorer eller en støtte til omstrukturering af kriseramte virksomheder

— som i støtteperioden kan bevise, at de ikke er genstand for tvangsfuldbyrdelse

— som med hensyn til rentesubsidierne for den godkendte konsolidering kan bevise, at de ikke er involveret i ulovlige transaktioner eller hvidvaskning af penge.

(28) SMV i sektorerne for landbrug, forarbejdning og markedsføring af landbrugsprodukter, for fiskeri og for akvakultur, skal, ud over at være beliggende i mål 1-områder og opfylde de ovennævnte krav, hovedsagelig være virksomme i landbrugsområder i Syditalien (Puglia og Campania).

(29) 41 SMV i landbrugs- og fiskerisektoren er potentielle modtagere af støtte, svarende til højst 1 % af de 3 800 støtteansøgninger, der er forelagt Garantifonden indtil den 31. maj. Støtteansøgninger indgivet af SMV i sektorer, som var »suspenderet« fra november 1997, vedrører kun gældskonsolidering og omfatter således

([5]) EFT C 212 af 12.8.1988, s. 9.
([6]) EFT C 283 af 19.9.1997, s. 2.

ikke støtte til kapitalindskud og lånekapital, hvortil der ikke er ydet tilskud, heller ikke til de godkendte sektorer. Støtteansøgningerne for de sektorer, der var »suspenderet« fra november 1997, svarer til et samlet beløb af 44,686 mia. ITL, hvor rentetilskuddet tegner sig for 5,400 mia. ITL, mens de eventuelle garantier ville andrage i alt 24 mia. ITL. Ingen af de 41 SMV i de suspenderede sektorer har, heller ikke midlertidigt, modtaget tilskud eller andre former fra støtte fra Garantifonden, og selv om suspenderingen blev ophævet, ville den støtte, som måtte blive ydet, være begrænset.

(30) Hvad angår de 41 SMV, som berøres af de i artikel 2 i lov nr. 341/95 omhandlede støtteforanstaltninger, er deres soliditet allerede blevet verificeret af bankerne, som — da de står for gældskonsolideringen — har lagt stor vægt på vurdering af ansøgervirksomhederne. Endvidere vedrører de modtagne ansøgninger ikke-automatisk støtte, og der tages hensyn til, at 40 % af risikoen bæres af banken, og at fondens garanti ikke kan gøres gældende inden for de første 18 måneder efter støtteydelsen.

(31) De italienske myndigheder fremfører, at SMV i sektorer, der stadig er suspenderet, allerede har indgået finansieringskontrakter til høje omkostninger (i de fleste tilfælde inden den 1. november 1997), idet de har optaget lån mod pant i fast ejendom uden at modtage støtte i form af tilskud, med udsigt til, at de, hvis suspensionen blev ophævet, ville opnå en variabel støtte til lån optaget med variabel rentesats, på grundlag af referencesatser, som uden tvivl vil være lavere end de rentesatser, der blev meddelt Europa-Kommissionen i november 1997.

(32) I lyset af ovenstående fremfører de italienske myndigheder, at det er nødvendigt at godkende og yde støtte, navnlig til de små virksomheder, som, takket være engangstilskud, bedre vil være i stand til at overvinde deres finansielle uligevægt, som i de seneste år har repræsenteret meget store omkostninger. Ved at anerkende og godkende denne støtte, navnlig i sektorerne for landbrug, forarbejdning/markedsføring af landbrugsprodukter, fiskeri og akvakultur, er det muligt at fjerne eksterne strukturelle faktorer for virksomhederne i Syditalien — faktorer, som i mange tilfælde svækker eller ødelægger deres forsøg på at konkurrere frit på markedet, og som således forvrider konkurrencen mellem virksomhederne.

(33) Til konklusion understreger de italienske myndigheder, at denne regionalstøtteordning er blevet godkendt af Kommissionen, og at den kun omfatter støtte, der falder ind under Garantifondens anvendelsesområde og opfylder betingelserne i Kommissionens beslutning om godkendelse af ordningen. De fremhæver, at støtten specielt er udformet til at nå det mål, der er omhandlet i aftalen Pagliarini-Van Miert og i punkt 1 i CIPE's beslutning, nemlig at rationalisere den finansielle ligevægt for SMV (som har lidt under ophævelsen af *Cassa del Mezzogiorno*, og under den generelle økonomiske krise) og at lette adgangen til lån ved at fremme forbindelserne mellem banker og virksomheder.

(34) Hvad angår RIBS' involvering i ordningen (jf. betragtning 14 og 15), har de italienske myndigheder i deres brev af 11. maj 1999 erklæret, at RIBS på grundlag af den pågældende beslutning (som endnu ikke er trådt i kraft) aldrig har gennemført transaktioner i Garantifondens anvendelsesområde i medfør af artikel 2 i lov nr. 341/95. Endvidere er alle de transaktioner, som RIBS har gennemført »på markedsvilkårene« (i medfør af lov 662/96) blevet meddelt Europa-Kommissionen, som hidtil har godkendt en transaktion og er i færd med at undersøge de andre. Disse interventioner opfylder de af Kommissionen opstillede betingelser for, at bidrag, som der ydes af RIBS i medfør af lov 662/96, ikke betragtes som statsstøtte.

IV. **Vurdering**

De proceduremæssige aspekter

(35) De italienske myndigheder fremfører, at Kommissionen har begået en proceduremæssig fejl ved at indlede proceduren mod anvendelsen af ordningen i landbrugs- og fiskerisektoren. De hævder, at de anmeldte foranstaltninger (støtte N 249/97) kun vedrører enkelte ændringer i en støtteordning, som Kommissionen tidligere havde godkendt (støtte N 40/95 og N 662/95). Som anført under betragtning 21, mener de italienske myndigheder, at de spørgsmål, Kommissionen rejser i sin beslutning om at indlede proceduren, vedrører anvendelsen af en allerede godkendt støtteordning, og at indledning af proceduren i henhold til artikel 88, stk. 2, først burde være sket, efter at den havde foreslået »sådanne foranstaltninger, som fællesmarkedets funktion eller gradvise udvikling kræver« (traktatens artikel 88, stk. 1).

(36) Selv om de italienske myndigheder ikke henviser udtrykkeligt hertil, synes de at henholde sig til Domstolens dom i sagen *Italgrani* [7]. Ved denne lejlighed fastslog Domstolen, at Kommissionen ikke, når den behandler en sag om individuel støtte, som hævdes at være ydet på grundlag af en allerede godkendt støtteordning, straks kan undersøge sagen direkte i lyset af traktaten. Inden den indleder en procedure, bør den først og fremmest begrænse sig til at fastslå, om støtten indgår i den generelle ordning og opfylder de betingelser, der er fastsat i beslutningen om godkendelse af denne ordning. I modsat fald ville Kommissionen, i forbindelse med gennemgangen af hver enkel individuel støtte, kunne ændre sin beslutning om godkendelse af den pågældende støtteordning, som allerede hviler på en gennemgang i lyset af traktatens artikel 87. Principperne om retmæssige forventninger og retssikkerhed ville i så fald blive

[7] Dom af 5. oktober 1994, sag C-47/91, Den Italienske Republik mod Kommissionen, Saml. 1994 I, s. 4635.

draget i tvivl, både for medlemsstaterne og for de økonomiske aktører, da individuel støtte, der er i fuld overensstemmelse med beslutningen om støtteordningens godkendelse, når som helst ville kunne drages i tvivl af Kommissionen. Når Kommissionen, efter en sådan begrænset gennemgang, konstaterer, at den individuelle støtte er i overensstemmelse med dens beslutning om godkendelse af den pågældende støtteordning, bør den nævnte støtte betragtes som en godkendt støtte og derfor en eksisterende støtte. I sådanne tilfælde skal Kommissionen, inden den indleder proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, foreslå »sådanne foranstaltninger, som fællesmarkedets funktion eller gradvise udvikling kræver« for de pågældende medlemsstater (artikel 88, stk. 1). Hvis Kommissionen derimod konstaterer, at den individuelle støtte ikke er omfattet af dens beslutning om godkendelse af støtteordningen, skal støtten anses for at være en ny støtte, og Kommissionen kan i så fald indlede proceduren i artikel 88, stk. 2.

(37) Som understreget af de italienske myndigheder i deres skriftlige bemærkninger (se betragtning 17 og 18), var den generelle støtteordning med regionalt sigte, herunder støtte fra Garantifonden til fordel for SMV i mål 1-områderne, blevet godkendt ved brev SG(95)D/3693 af 24. marts 1995 (støtte N 40/95). Kriterierne, reglerne og driftsprocedurerne for Garantifonden til fordel for SMV var godkendt ved brev SG(95)D/11306 af 7. november 1995 (støtte N 662/95).

(38) De to beslutninger fra Kommissionen om godkendelse af støtte fra Garantifonden til SMV i mål 1-områderne opstiller imidlertid visse betingelser. Både Kommissionens brev af 24. marts 1995 (SG(95)D/3693 om godkendelse af statsstøtte N 40/95 og brevet af 7. november 1995 (SG(95) D/11306) om godkendelse af statsstøtte N 662/95 indeholder følgende afsluttende afsnit:

»*Kommissionen henleder de italienske myndigheders opmærksomhed på, at anvendelsen af den pågældende ordning er underkastet Fællesskabets regler og bestemmelser vedrørende kumulering af støtte til forskellige formål samt reglerne om visse industrisektorer, herunder sektorerne henhørende under EKSE-traktaten og transport-, landbrugs- og fiskerisektoren.*«

(39) Heraf følger, at for så vidt angår anvendelsen af ordningen på landbrugs- og fiskerisektoren var Kommissionens godkendelse betinget af, at støtten fra Garantifonden til fordel for SMV blev ydet i overensstemmelse med Fællesskabets regler og bestemmelser for disse sektorer.

(40) Efter at have modtaget de italienske myndigheders brev af 10. april 1997, hvorved ændringerne i de af CIPE fastsatte gennemførelsesbestemmelser for ordningen blev anmeldt, er Kommissionen blevet klar over, at ordningen kunne anvendes på landbrugs- og fiskerisektoren på en måde, som var i strid med Fællesskabets regler og bestemmelser for disse sektorer. Navnlig har den udtrykkelige henvisning — som her optræder for første gang — til den rolle, RIBS spiller i kapitaliseringstransaktionerne til fordel for SMV i mål 1-områderne, rejst mistanke om, at støtten kunne ydes til disse sektorer på en måde, der ikke var i overensstemmelse med de gældende regler. Denne mistanke er blevet bekræftet af de italienske myndigheders svar på de fire telexmeddelelser fra Kommissionen, hvori denne anmodede om supplerende oplysninger om anvendelsen af ordningen.

(41) På denne baggrund kan Kommissionen ikke acceptere de italienske myndigheders argument, hvorefter »ordningen udgør en »eksisterende støtte« i den forstand, der er anvendt i Kommissionens konsoliderede procedureregler for statsstøtte.« Hvis en støtte ydes i strid med en betingelse i beslutningen om den pågældende støtte, mener Kommissionen, at støtten misbruges, hvilket giver den ret til at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, direkte, uden at den først skal foreslå foranstaltninger som omhandlet i artikel 88, stk. 1.

Sagens faktiske omstændigheder

(42) I henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med Fællesskabet i det omfang, den påvirker samhandlen mellem medlemsstaterne. Kommissionen mener, at alle betingelserne for anvendelse af artikel 87, stk. 1, er til stede. Kommissionen mærker sig endvidere, at dette ikke bestrides af de italienske myndigheder.

(43) Af beskrivelsen af støtteordningen og af de italienske myndigheders bemærkninger, som anført ovenfor, fremgår det, at målet med ordningen er at sikre SMV beliggende i de italienske mål 1-regioner adgang til lån på gunstigere vilkår end de normale vilkår på kapitalmarkedet. De pågældende foranstaltninger består af garantier.

Hvad garantierne angår, mener Kommissionen — ifølge vanlig praksis baseret på dens brev til medlemsstaterne af 5. april 1989 (SG(89)D/4328) — at alle garantier, der ydes af staten direkte eller gennem dertil udpegede finansieringsinstitutter, falder ind under traktatens artikel 87, stk. 1. I sin beslutning om indledning af proceduren på grundlag af oplysningerne i de italienske myndigheders brev af 27. november 1997 har Kommissionen beregnet, at den aktuelle værdi af garantierne for lån til gældskonsolidering beløber sig til 0,2 % ([8]).

([8]) Beregningen var baseret på følgende elementer: referencesatsen var på 8,2 %. Herfra er trukket den rentesats, der betales af staten for lån med tilsvarende løbetid (6 %), og den rentesats, der skal betales for garantien (2 % for lån til gældskonsolidering).

Hvad angår rentesubsidierede lån, kan Fonden yde virksomhederne et bidrag, som sænker årssatsen for konsolideringstransaktionen med 4,5 procentpoints. Rentetilskuddet kan imidlertid ikke overstige 40 % af den på tidspunktet for indgåelsen af konsolideringskontrakten gældende referencesats. I sin beslutning om at indlede proceduren på grundlag af de samme oplysninger har Kommissionen beregnet, at de rentesubsidierede lån svarer til en støtte på 12,9 %.

Kommissionen har derfor konkluderet, at den kumulative støttesats var på 13,1 %, og at den kunne nå op på 100 % for kriseramte virksomheder ([9]).

De italienske myndigheder fremhæver i deres bemærkninger, at da den nationale referencesats senere er faldet, vil den effektive støttesats på tidspunktet for ydelsen af lånene og garantierne kunne være mindre end beregnet af Kommissionen.

Det er derfor ikke muligt at beregne støttebeløbet nøjagtigt, da det afhænger af rentesatsen på tidspunktet for ydelsen af lånet og af betingelserne herfor. Kommissionen konkluderer derfor, at ydelse af rentesubsidierede lån og garantier udgør en statsstøtte som omhandlet i artikel 87, stk. 1. Dette bestrides i øvrigt ikke af Italien.

(44) Ordningen forvrider endvidere konkurrencen og indvirker på samhandelen mellem medlemsstaterne. I henhold til oplysningerne fra de italienske myndigheder vil 41 SMV i landbrugs- og fiskerisektoren kunne få del i støtten. Selv om udbetalingerne nu er suspenderet, indtil der foreligger en endelig beslutning fra Kommissionen om anvendelsen af støtteordningen på disse sektorer, ville støtten, i tilfælde af godkendelse, omfatte rentetilskud til konsolideringstransaktioner til et beløb af 5,4 mia. ITL med mulighed for at yde garantier for et beløb på 24 mia. ITL. Da der ikke foreligger oplysninger fra de italienske myndigheder, der viser det modsatte, mener Kommissionen at kunne antage, at mindst nogle af disse virksomheder er aktive i sektorer, hvor handelen mellem medlemsstaterne er betydelig. I 1996 androg den samlede import af agrolevnedsmidler til Italien fra andre medlemsstater 28,734 mia. ITL og eksport fra Italien til de andre medlemsstater 17,821 mia. ITL ([10]).

(45) Forbuddet mod statsstøtte i artikel 87, stk. 1, er imidlertid ikke ubetinget. Men det er klart, at undtagelsesbestemmelserne i artikel 87, stk. 2, ikke kan finde anvendelse, og de italienske myndigheder har i øvrigt heller ikke gjort disse bestemmelser gældende. Endvidere tager støtten ikke sigte på at fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælles europæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra c), eller fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra d). Det skal imidlertid undersøges, om anvendelsen af de pågældende foranstaltninger kan omfattes af en undtagelsesbestemmelse i medfør af artikel 87, stk. 3, litra a), eller artikel 87, stk. 3, litra c).

(46) Hvad angår Garantifondens gældskonsolideringstransaktioner, fremhæver Kommissionen først og fremmest, at disse støtteforanstaltninger ikke tager sigte på at finansiere nye investeringer i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte i landbrugssektoren ([11]) og i fiskerisektoren ([12]).

(47) De italienske myndigheder har dernæst fremhævet, at modtagervirksomhederne ikke kan betragtes som kriseramte virksomheder. I denne forbindelse understreger de italienske myndigheder, at de garantier, der er ydet fra støtteordningen, kun dækker 60 % af lånebeløbet, og at garantien i øvrigt ikke kan gøres gældende, hvis debitor findes at være insolvent inden for de første 18 måneder efter ydelsen af lånet. Ifølge de italienske myndigheder er modtagervirksomhederne i det væsentlige sunde og i stand til at give afkast, men de lider under en finansiel uligevægt som følge af de renter, de skal betale af kortfristede lån. På grundlag af disse forklaringer mener Kommissionen, at Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([13]) ikke finder anvendelse på den pågældende foranstaltning. At disse rammebestemmelser ikke finder anvendelse, bekræftes i øvrigt af den kendsgerning, at modtageren ikke er forpligtet til at forelægge en omstruktureringsplan som betingelse for at modtage støtte.

(48) I sin beslutning om at indlede proceduren bemærker Kommissionen, at der var tvivl om, hvorvidt de af de italienske myndigheder anvendte støtteforanstaltninger — da de ikke var knyttet til investeringer og ikke tog sigte på redning eller omstrukturering af kriseramte virksomheder — kunne anses for at være i overensstemmelse med traktatens artikel 87. De pågældende foranstaltninger udgør derimod driftsstøtte, som ikke kan godkendes af Kommissionen i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c). Bemærkningerne fra de

([9]) Jf. Kommissionens meddelelse til medlemsstaterne »Anvendelse af traktatens artikel 92 og 93 og af artikel 5 i Kommissionens direktiv 80/723/EØF på offentlige virksomheder i fremstillingssektoren« (EFT C 307 af 13.11.1993, s. 3).

([10]) *Kilde*: Landbrugsministeriet.

([11]) Jf. retningslinjer for statsstøtte til investeringer i sektoren for forarbejdning og markedsføring af landbrugsprodukter (EFT C 29 af 2.2.1996, s. 4).

([12]) Jf. retningslinjer for gennemgangen af statsstøtte i fiskeri- og akvakultursektoren (EFT C 100 af 27.3.1997, s. 12).

([13]) Jf. fodnote 6.

italienske myndigheder bekræfter, at målet med foranstaltningen er at mindske modtagernes omkostninger, og at der ikke er nogen modydelse fra modtagernes side, som kan anses for at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene eller regioner. I betragtning af de principper, der er fastsat gennem den hidtidige retspraksis ([14]), må Kommissionen konkludere, at den pågældende foranstaltning ikke kan falde ind under undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

(49) De italienske myndigheder understreger i deres bemærkninger, at støtten er rettet mod virksomheder i de i artikel 87, stk. 3, litra a), omhandlede regioner, som derfor burde opfylde de her fastsatte undtagelsesbetingelser i henhold til Kommissionens retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte ([15]).

(50) I henhold til punkt 6.1 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte fra 1998 ([16]) skal planer om støtte, der er anmeldt inden de nævnte retningslinjer blev meddelt medlemsstaterne, vurderes på grundlag af de på anmeldelsestidspunktet gældende kriterier. I Kommissionens meddelelse fra 1988 ([17]) vedrørende metoden for anvendelse af artikel 92 ([18]), stk. 3, litra a) og c), på regionalstøtte hedder det i punkt I.6, at Kommissionen, under hensyntagen til disse regioners særlige vanskeligheder som undtagelse kan tillade visse former for driftsstøtte på særlige betingelser, der opregnes i de følgende led. I andet led hedder det: »støtten skal tage sigte på at fremme en varig og afbalanceret udvikling af erhvervsvirksomhed og må ikke føre til nogen sektormæssig overkapacitet på fællesskabsplan, således at det deraf følgende sektormæssige problem for Fællesskabet bliver alvorligere end det oprindelige regionale problem; i denne sammenhæng skal de sektorbestemte aspekter tilgodeses, i særdeleshed Fællesskabets regler, direktiver og retningslinjer vedrørende visse industrisektorer (stål, skibsbygning, syntetiske fibre, tekstiler og beklædning) og landbrugssektorer, samt vedrørende visse industrivirksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning af landbrugsprodukter.«

(51) I de landbrugs- og fiskerisektorer, som omfatter produktion, forarbejdning og markedsføring af bilag I-produkterne, har det i mange år været fast praksis i Kommissionen at forbyde udbetaling af driftsstøtte i alle regioner, herunder dem, der falder ind under artikel 87, stk. 3, litra a). Statsstøtte kan i sagens natur være til skade for de mekanismer, der er indført med markedsordningerne, som har forrang for traktatens konkurrencebestemmelser ([19]). Denne praksis er blevet bekræftet flere gange ([20]). Navnlig har Kommissionen vedtaget en række endelige negative beslutninger om støtteforanstaltninger anmeldt af Italien, hvori det udtrykkeligt fremføres, at driftsstøtte i landbrugssektoren ikke kan omfattes af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) ([21]).

(52) I henhold til Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til investeringer i sektoren for forarbejdning og markedsføring af landbrugsprodukter kan der ydes støtte, som ikke er i overensstemmelse med de sektormæssige begrænsninger i Kommissionens beslutning 94/173/EF ([22]). I henhold til disse sektormæssige begrænsninger forbydes investeringer i forarbejdning og afsætning i landbrugssektorer med overkapacitet, og i henhold til betingelserne i beslutning 94/173/EF gælder de for hele Fællesskabets område, herunder de regioner, som er omfattet af artikel 87, stk. 3, litra a). Det ville selvsagt være ulogisk, hvis Kommissionen forbyder investeringsstøtte til visse aktiviteter i landbrugssektoren, men samtidig tillader driftsstøtte til de samme aktiviteter, navnlig hvis der ikke er sikkerhed for, at midlerne til gældssubsidiering ikke kan anvendes til finansiering af investeringer, der strider mod det indre marked.

(53) På denne baggrund må det konkluderes, at den måde, hvorpå Italien har til hensigt at yde rentetilskud til gældskonsolidering og garantier for gældskonsolidering til virksomheder i landbrugs- og fiskerisektoren i medfør af artikel 2 i lov 341/1995 og de relevante gennemførelsesbestemmelser i CIPE's beslutning af 10. maj 1995 og efterfølgende ændringer, udgør en statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, som ikke kan falde ind under nogen af de i artikel 87, stk. 2 og 3, fastsatte undtagelsesbestemmelser.

([14]) Navnlig dom afsagt af retten i første instans den 8. juni 1995 i sag T-459/93, Siemens mod Kommissionen, Saml. 1995 II, s. 1675, og den her citerede retspraksis.
([15]) Jf. fodnote 5.
([16]) EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.
([17]) Jf. fodnote 5.
([18]) Nu artikel 87.
([19]) Domstolens dom i sag 177/78, Pigs and Bacon, Commission mod McCarren, Saml. 1979, s. 2161.
([20]) 20. beretning om konkurrencepolitikken, 1990, punkt 337 og 347; 21. beretning om konkurrencepolitikken, 1991, punkt 316 og 317; 22. beretning om konkurrencepolitikken, 1992, punkt 503 og 504; 23. beretning om konkurrencepolitikken, 1993, punkt 547 og 548; 25. beretning om konkurrencepolitikken, 1995, s. 238-240; 26. beretning om konkurrencepolitikken, 1996 s. 251-255.
([21]) Kommissionens beslutning 95/366/EF af 14. marts 1995 om en støtte, der er ydet af Italien (Sardinien) i landbrugssektoren (EFT L 218 af 14.9.1995, s. 20); Kommissionens beslutning 97/106/EF om støtte i henhold til regionallov nr. 25/93 for regionen Sicilien (EFT L 37 af 7.2.1997, s. 11). Kommissionens beslutning 97/612/EF af 16. april 1997 om støtte ydet af regionen Sardinien (Italien) i landbrugssektoren (EFT L 248 af 11.9.1997, s. 27).
([22]) Kommissionens beslutning af 22. marts 1994 om fastlæggelse af udvælgelseskriterier for investeringer vedrørende forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter og om ophævelse af beslutning 90/342/EØF (EFT L 79 af 23.3.1994).

(54) Da de italienske myndigheder har forklaret, at Fonden ikke er blevet anvendt til at stille garanti for lånekapital eller investeringer i kapitalandele, er det ikke nødvendigt at undersøge dette aspekt yderligere i nærværende beslutning.

(55) Da de italienske myndigheder endvidere har erklæret, at CIPE's beslutning om RIBS' deltagelse i kapitaliseringstransaktioner ikke giver mulighed for at yde støtte, som overskrider de i lov 662/96 (jf. betragtning 15) fastsatte grænser, og da alle de kapitaliseringstransaktioner, som gennemføres af RIBS inden for rammerne af den nævnte lov, anmeldes Kommissionen individuelt, er det ikke nødvendigt at undersøge dette aspekt yderligere i nærværende beslutning.

V. **Konklusioner**

(56) Kommissionen mener, at Italien ved ikke at tage hensyn til de særlige regler for landbrugs- og fiskerisektoren ulovligt har vedtaget de støtteforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 2 i lov 341/1995 og i gennemførelsesbestemmelserne i CIPE's beslutning af 10. maj 1995 og efterfølgende ændringer, uden at opfylde betingelserne i Kommissionens beslutning af 10. marts 1995, meddelt ved brev af 24. marts 1995.

(57) Da de italienske myndigheder imidlertid har erklæret, at alle procedurerne for ydelse af støtten er blevet suspenderet fra tidspunktet for Kommissionens indgriben, og at der ikke forud herfor er ydet nogen støtte, er det ikke nødvendigt at træffe foranstaltninger til at geninddrive støtten —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den statsstøtte, som Italien agter at yde til fordel for virksomheder i landbrugs- og fiskerisektoren til gældskonsolidering som omhandlet i artikel 2 i lovdekret af 23. juni 1995 nr. 244, ophøjet til lov ved lov af 8. august 1995, nr. 341, er uforenelig med fællesmarkedet og med EØS-aftalen. Støtten kan derfor ikke ydes.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder efter modtagelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. november 1999.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen